

СИЛАБУС SYLLABUS	Навчальна практика «Лісові культури» Educational practice "Forest cultures"	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	НП.7	
Освітній рівень Level of Education	Бакалаврський (перший) Bachelor's (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	20	Аграрні науки та продовольство Agricultural sciences and food
Спеціальність Field of Study	205	Лісове господарство Forestry
Освітня програма Degree Programme	Лісове господарство Forestry	

Силабус навчальної практики освітньої компоненти «Лісові культури» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» спеціальності 205 «Лісове господарство». Березне. НСІ НУВГП. 2023. 9 стор.

ОП на сайті інституту: <https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/files/195/-/471/-----2022-.pdf>

Розробники силабусу: *Івашинюта С.В., к.с.-г.н.*
Писаренко В.О., старший викладач кафедри лісівництва

Силабус схвалений на засіданні кафедри лісівництва НСІ НУВГП
Протокол № 1 від “31” серпня 2023 року

Завідувач кафедри: Івашинюта С.В.,
кандидат сільськогосподарських наук

_____
(підпис)

Керівник (гарант) ОП: Фізик І.В., кандидат
сільськогосподарських наук, доцент
директор НСІ НУВГП

_____
(підпис)

Схвалено науково-методичною радою з якості НСІ НУВГП
Протокол № 1-2023 від “01” вересня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості НСІ: Фізик І.В.,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
директор НСІ НУВГП

_____
(підпис)

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ	
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА «ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>БАКАЛАВР</i>
Освітня програма	<i>Лісове господарство</i>
Спеціальність	<i>205 «Лісове господарство»</i>
Рік навчання, семестр	<i>2 (3) рік навчання, 4 (6) семестр</i>
Кількість кредитів	<i>3 кредитів ЄКТС</i>
Кількість годин:	<i>36 год. – денна форма 12 год. - заочна форма</i>
Самостійна робота:	<i>54 год – денна форма 78 – заочна форма</i>
Форма навчання	<i>денна/заочна</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА (ІВ)	
Лектор 	<i>Івашинюта Сергій Володимирович, кандидат сільськогосподарських наук</i>
Профіль на сайті інституту	<i>https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/struktura-lis/kafedra-lis/kolektyv-kafedry-lisivnytstva/ivashyniuta-serhii-volodymyrovych</i>
ORCID	<i>https://orcid.org/0009-0002-7397-2014</i>
Як комунікувати	<i>s.v.ivashyniuta@nuwm.edu.ua</i>
Асистент 	<i>Писаренко Віктор Олексійович, старший викладач кафедри лісівництва НСІ НУВГП</i>
Профіль на сайті інституту	<i>https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/struktura-lis/kafedra-lis/kolektyv-kafedry-lisivnytstva/pysarenko-viktor-oleksiiovych</i>

ORCID	https://orcid.org/0009-0005-9485-2793
Як комунікувати	v.o.pysarenko@nuwm.edu.ua v.o.pysarenko@lis.institute

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Мета та завдання

Мета навчальної практики полягає у набутті студентами практичних навичок щодо вирощування садивного матеріалу деревних рослин та його використання для створення лісових насаджень;

методики дослідження лісокультурних об'єктів;

технічного приймання лісокультурних робіт і природного поновлення;

інвентаризації лісових культур та оцінювання їх якості, догляду за лісовими культурами, переведення лісових культур у категорію лісових ділянок, вкритих лісовою рослинністю.

Основним завданням навчальної практики є освоєння методів вирощування лісового, декоративного і плодового садивного матеріалу різних видів;

методики інвентаризації садивного матеріалу в посівному і шкільному відділеннях лісового розсадника;

обстеження та дослідження типових ділянок лісових культур, визначення їх приживлюваності або збереженості, стану та біометричних показників росту.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://md.lis.institute/course/view.php?id=86>

Передумови вивчення*

(місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)

Попередньо студент повинен прослухати курси:

«Дендрологія», «Лісове ґрунтознавство», «Ботаніка», «Фізіологія рослин», «Геодезія», «Механізація лісгосподарських робіт».

Компетентності

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 11. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК 1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.

ФК 3. Здатність використовувати знання й практичні навички для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання.

ФК 4. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та

нормативно-довідкових матеріалів.

ФК 6. Здатність вибрати типове обладнання та інструменти для вирішення сформульованого завдання, а також оцінити економічну ефективність його виконання

ФК 9. Здатність розробляти проектну документацію, зокрема описи, положення, інструкції та інші документи.

ФК 11. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)*

ПРН 3. Застосовувати знання та навички із загальної та професійної підготовки для вирішення виробничих завдань;

ПРН 5. Виявляти, узагальнювати і вирішувати проблеми, що виникають в процесі професійної діяльності, та формувати почуття відповідальності за виконувану роботу;

ПРН 6. Комбінувати поєднання різних технологічних прийомів для вирішення типових професійних завдань;

ПРН 7. Застосовувати методи і технології створення лісових культур для цілей лісовідновлення та лісорозведення;

ПРН 12. Володіти методами організації лісогосподарського виробництва від польових вимірювань до реалізації готової продукції на основі використання знань з основ законодавства і управління виробництвом;

ПРН 14. Оцінювати і аргументувати значимість отриманих результатів досліджень деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля.

Структура та зміст освітнього компонента

Практичні - 36/12 год. Самостійно робота 54/78 год.

Методика проведення практики

Навчальна польова практика включає наступні форми роботи: ознайомлення з відомчою документацією господарства та вибірка необхідних даних для написання звіту по практиці і вихідної інформації щодо запланованих для досліджень лісокультурних об'єктів; натурне обстеження та дослідження сіянців (саджанців) і лісових культур у найбільш типових умовах шляхом закладання облікових площадок та пробних площ; камеральна обробка зібраного матеріалу, виконання спеціальних розрахунків та порівняння отриманих показників росту і розвитку рослин із чинними нормативними вимогами; оформлення звіту по практиці. Перед початком навчальної практики проводиться інструктаж з правил техніки безпеки при виконанні лісокультурних робіт.

Під час проходження практики кожен із здобувачів веде щоденник, польовий блокнот, у якому відображає всю зібрану інформацію та матеріали обстежень, досліджень, pomірів і т.п. за встановленими формами. По завершенню камеральних робіт, написання звіту та їх перевірки керівником проводиться залік навчальної практики.

Обладнання та інструменти

Технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук;
Програмне забезпечення: MS Windows, доступ до Інтернет;
Програмне забезпечення: система дистанційного навчання Moodle.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Назва та стислий зміст роботи або заходу	Кількість годин
<p>1. Зберігання і підготовка насіння до посіву. Зміст завдання: ознайомитись з упорядкуванням шишкосушарки, насіннесховища та приміщення для зберігання і стратифікації насіння. Вивчити та описати способи зберігання насіння та особливості стратифікації та підготовки насіння до посіву.</p>	6
<p>2. Складання схематичного плану, організації території деревного розсадника. Зміст завдання: за допомогою мірної стрічки заміряти розміри виробничих і службових частин розсадника, накреслити схематичний план організації території розсадника (М 1:1000-2000). Визначити площу виробничих і службових частин.</p>	2

<p>3. Інвентаризація сіянців і саджанців. Зміст завдання: виконати інвентаризацію сіянців методом діагональних ходів і саджанців методом суцільного обліку. Описати інвентаризацію сіянців методом облікових ділянок та саджанців методом вибіркового обліку.</p>	4
<p>4. Засвоєння практичних навичок робіт з вирощування сіянців. Зміст завдання: провести передпосівний обробіток ґрунту, опанувати техніку посіву насіння вручну у посівному відділенні розсадника, в коробах і в мультиплатах а також ручною сівалкою, висіяти насіння листяних і шпилькових деревних видів, провести догляди за посівами до появи сходів, здійснити викопування, вибирання і сортування сіянців.</p>	9
<p>5. Засвоєння практичних навичок виконання робіт в шкільному відділенні з вирощування лісових, декоративних і плодкових саджанців. Зміст завдання: оцінити якість передсадивного обробітку ґрунту, підготувати сіянці до садіння, промаркірувати площу садіння, здійснити садіння сіянців і здерев'янілих живців в шкілку під меч Колесова та лопату, перевірити якість посадки. Виконати роботи по догляду за надземною частиною саджанців: зрізування щеплених дичок, видалення секатором порослевини, пінцирування бокових пагонів, вирізування пагонів потовщення на кільце, ревізію окулірувань, закладання і формування крони. Провести викопування саджанців, їх сортування і прикопування на тимчасове зберігання.</p>	9
<p>6. Виконання робіт з садіння лісових культур. Зміст завдання: підготувати сіянці до садіння, садіння сіянців під меч Колесова, технічне приймання виконаних лісокультурних робіт.</p>	6
<p align="center">Порядок оцінювання програмних результатів навчання/результатів навчання</p>	
<p>Навчальна практика «Лісові культури» оцінюється за 100-бальною шкалою і національною системою («зараховано», «добре», «задовільно»,</p>	

«незадовільно»), формується з рейтингу виконання практичної роботи, усного опитування, оформлення звіту (щоденника), захисту звіту (щоденника).

Оцінювання практичної роботи і усне опитування студентів здійснюється кожної теми навчальної практики і оцінюється в 50 балів.

Оформлення звіту навчальної практики залежно від змістовності опрацьованих тем, наявності ілюстрацій, аргументованості висновків оцінюється в 1–10 балів.

Захист звіту оцінюється в балах від 1 до 40 з урахуванням виконання програми навчальної практики, відповідей студента на поставленні запитання.

За результатами оцінки практичної роботи, усного опитування, оформлення звіту (щоденника) та його захисту виставляється загальний бал за 100-бальною шкалою, який фіксується у відомості.

Поточне оцінювання та проведення контрольних заходів у межах курсу відбувається згідно нормативних документів НСІ НУВГП:

Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль

навчальних досягнень студентів Надслучанського інституту НУВГП

https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php?preview=1&option=com_dropfiles&format=&task=frontfile.download&catid=195&id=473&Itemid=1000000000000.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

1. Лісові культури : підручник / М. І. Гордієнко, М. М. Гузь, Ю. М. Дебринюк, В. М. Маурер. Львів : Камула, 2005. 608 с.
2. Гордієнко М. І., Корецький Г. С., Маурер В. М. Лісові культури : підручник. Київ : Сільгоспосвіта, 1995. 328 с.
3. Лісові культури : підручник для вищих навч. закладів / М. І. Гордієнко, А. В. Фесюк, В. М. Маурер, Н. М. Гордієнко. Київ : Віпол, 1995. 344 с.
4. Лісові культури. Терміни та визначення : ДСТУ 2980-95. Київ : Держстандарт України, 1995. 64 с.
5. Калінін М. І. Лісові культури. Київ : НМК БО, 1991. 149 с.
6. Культури сосни звичайної в Україні / Гордієнко М. І., Шлапак В. П., Гойчук А. Ф. та ін. Київ : ІАЕ УААН. 2002. 872 с.
7. Гордієнко М. І., Маурер В. М., Ковалевський С. Б. Методичні вказівки до вивчення та дослідження лісових культур. Київ : РВВ НАУ, 2000. 101 с.
8. Маурер В. М. Сучасні завдання з удосконалення відтворення лісових ресурсів у контексті сталого управління лісами. Науковий вісник НУБіП України. Серія «Лісівництво та декоративне садівництво». 2012. Вип. 171. Ч. 2. С. 68–75.
9. ДСТУ ISO 14001:2015 Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосовування. Київ : Державний Стандарт України, 2015. 27 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/303-2007-п> Правила відтворення лісів : затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 1.03.2007 р. № 303.

2. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1046-10> Інструкція з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів : затверджено наказом Державного комітету лісового господарства України від 19.08.2010 р. № 260.
3. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text> – Лісовий кодекс України в редакції від 01 січня 2022 р.
4. <http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/index> – Державне агентство лісових ресурсів України.
5. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
6. <https://www.springeropen.com/> – відкрита база даних журналів, книг, довідкових матеріалів.
7. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.libr.rv.ua/>
8. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44).[Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>
9. Всі навчально-методичні матеріали (силабус, методичні вказівки, контрольні питання) вільно доступні на сторінці навчальної дисципліни в Навчальній платформі НСІ НУВГП.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Складові освітньої компоненти сприяють формуванню універсальних, корисних для будь-якого виду діяльності (міжпрофесійних) навичок, які дозволяють швидко адаптуватися до нових умов, змінювати сферу зайнятості, вирішувати нестандартні завдання: - допитливість, ініціативність – під час засвоєння теоретичного матеріалу лекційних занять та самостійної роботи для розширення знань із відповідних тем курсу; - цілеспрямованість, наполегливість – під час виконання практичних робіт, а також індивідуальних завдань для отримання додаткових балів; - адаптивність, командна робота – під час дискусійних обговорень тематичних питань курсу, опрацювання практичних кейсів; - соціальна обізнаність і відповідальність – як результат урахування організаційних вимог курсу, підтримання зворотного зв'язку та вчасного звітування про виконані види діяльності; - критичне мислення, лідерство, креативність – розуміння, аналіз, пошук вирішення актуальних проблем у розрізі дисципліни та висвітлення результатів під час навчальних занять, участі в конференціях і круглих столах та/або наукових публікаціях; - самонавчання для професійного та особистісного зростання – як результат виконання самостійної роботи, в тому числі з електронними навчальними ресурсами та інформаційними базами.

Дедлайни та перескладання

Терміни здачі проміжних контрольних модулів та підсумковий контроль (екзамен) встановлені згідно Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень студентів Надслучанського інституту НУВГП

https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php?preview=1&option=com_dropfiles&format=&task=frontfile.download&catid=195&id=473&Itemid=1000000000000 ;

Організація всіх видів навчальної діяльності в межах курсу проводиться згідно Положення про організацію освітнього процесу в Надслучанському інституті Національного університету водного господарства та природокористування

https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php?preview=1&option=com_dropfiles&format=&task=frontfile.download&catid=195&id=317&Itemid=1000000000000 У

випадках виявлення плагиату при виконанні завдання, здобувач не отримує бали і повинен виконати завдання повторно, згідно Положення про виявлення та запобігання академічного плагиату в Надслучанському інституті Національного університету водного господарства та природокористування

https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php?preview=1&option=com_dropfiles&format=&task=frontfile.download&catid=195&id=274&Itemid=1000000000000

Правила академічної доброчесності

Організація всіх видів навчальної діяльності в межах курсу проводиться згідно Положення про організацію освітнього процесу в Надслучанському інституті Національного університету водного господарства та природокористування

https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php?preview=1&option=com_dropfiles&format=&task=frontfile.download&catid=195&id=317&Itemid=1000000000000. У

випадках виявлення плагиату при виконанні завдання, здобувач не отримує бали і повинен виконати завдання повторно, згідно Положення про виявлення та запобігання академічного плагиату в Надслучанському інституті Національного університету водного господарства та природокористування

https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php?preview=1&option=com_dropfiles&format=&task=frontfile.download&catid=195&id=274&Itemid=1000000000000.

Здобувачі ВО повинні дотримуватися Кодексу честі студентів НУВГП <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/vyo/dokumenty> , а викладач Кодексу честі наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників Надслучанського інституту Національного університету водного господарства та природокористування

https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php?preview=1&option=com_dropfiles&format=&task=frontfile.download&catid=195&id=270&Itemid=1000000000000 .

Більше матеріалів щодо дотримання принципів академічної доброчесності:- сайт Національного агентства забезпечення якості вищої освіти <https://naqa.gov.ua/> - сторінка НУВГП “Якість освіти” <http://nuwm.edu.ua/sp> .

Вимоги до відвідування

Практичні заняття проводяться згідно розкладу в оффлайн або онлайн-режимі. Консультації проводяться онлайн-режимі з використанням Google Meet згідно розкладу консультацій. У разі необхідності - у погоджений зі студентами час. Відвідування занять є обов'язковим

компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, тощо) навчання може відбуватись в онлайн режимі (змішана форма навчання) за погодженням із викладачем. Здобувачі можуть використовувати мобільні телефони та ноутбуки на заняттях, але виключно в навчальних цілях.